

Zahak

Zahak och hans fader

Under kung Jamshids tid, levde i Arabien en gudfruktig och folkvänlig kung vid namn Merdas. Han styrde vist och rättrådigt. Av världens rikedomar ägde han tusen hästar, tusen getter och tusen mjölkande får. Merdas tvekade aldrig att dela med sig och bjöd alltid frikostigt de behövande på mjölk och förnödenheter.

Merdas hade en son som hette Zahak. Till skillnad från sin far var sonen dumdristig, vresig och ondsint. Djävulen, Ahriman, som sedan tidernas begynnelse alltid varit förtrogen med de onda själarna var så också med Zahak.

En dag uppenbarade sig djävulen för Zahak, förklädd till en godhjärtad man. Han förde många tillmötesgående och vackra ord på tal och vann Zahaks förtroende. Försäkrad om sitt inflytande över Zahak sade djävulen till honom: "Om du ger mig löfte om att du alltid ska lyda mig kommer jag att göra dig till världens lyckligaste människa."

Zahak lovade djävulen att följa hans tillsägelser till punkt och pricka.

Glad över den lyckliga utgången fortsatte djävulen: "Ingen

annan än du är värdig att vara härskare. Din far är till åren kommen och har blivit oredig i huvudet. Hans dagars sol är på väg ned. Det vore inte mer än rätt att röja honom ur vägen och överta tronen.”

Ängsligt svarade Zahak: ”Att döda sin egen far är ingen god gärning. Glöm detta och ge mig ett annat råd.”

Djävulen invände: ”Jag ser att du är klenmodig som en gasell. Svor du inte en ed på att vara mig hörsam? Beslutsamma män bryter aldrig sina löften.”

Den onde Ahriman fortsatte envist att prata om att röja Merdas ur vägen. Han tecknade en ljus och lockande framtid för Zahak och till slut gav Zahak vika och lät sig övertygas.

Zahak frågade: ”Hur ska det ske?”

Nöjd med resultatet sade djävulen: ”Jag verkställer det som ska göras och om ett par dagar kommer du att bestiga kungatronen och ta din faders plats.”

I Merdas palats fanns det en stor och vacker trädgård. Kungen brukade stiga upp tidigt på morgonen och gå till trädgården. Där tvättade han sig varje dag i en källa, tog på sig rena kläder och satte sig till bön.

Djävulen Ahriman gick till trädgården och grävde en grop på kungens väg och täckte över den med grenar och torrt gräs.

Följande dag när Merdas följde sina morgonrutiner föll han ned i gropen och dog omedelbart av fallet.

Och det var så det gick till när Zahak tillträdde tronen efter sin fader och övertog arabernas kungakrona.

Glad över framgången i sina planer sade djävulen till Zahak: ”Ser du hur jag utan problem har fört dig till makten? Om du fortsätter att lyda mig kommer du att lägga hela världen under dig. Allt från de vilda och tama djuren, flygfäna och fiskarna. Alla kommer att underkasta sig dig.”

Efter en tid besökte djävulen Zahaks hov förklädd till en vältalig och vacker ung man. Han hälsade och hyllade Zahak och kysste marken framför hans fötter. Sedan sade han: "Jag är en erfaren kock. Om Kungen går med på att nyttja mina tjänster kommer jag varje dag att tillreda nya goda maträtter."

Detta behagade Zahak och han gav det kungliga kökets nycklar till djävulen.

Vid denna tid åt fattiga såväl som rika människor växter och grönsaker. Att döda djur var en stor synd. Men för att fresta Zahak till ett leverne skilt från det människorna kände och för att bibehålla sin makt över honom införde Ahriman dödandet av djur.

Den första dagen lagade han en välsmakande rätt gjord på äggula. Dagen därpå tillagade han en gryta med kött av rapphöna och fasan. På den tredje dagen dukade han fram kyckling och lamm.

De välsmakande maträtterna förnöjde arabernas kung så till den grad att han sade till djävulen: "Jag vill tacka dig för din kulinariska konst. Vad är din högsta önskan?"

Djävulen svarade: "Jag har en stor önskan som jag avslöjar nu när kungen har befallt mig. Jag anhåller om att få kyssa kungens skuldror och gnida mina ögon mot dem."

Ovetande djävulens avsikter svarade Zahak: "Må ditt namn bli högt uppburet av folket. Låt din vilja ske."

Djävulen Ahriman gick då fram till Zahak, kysste hans skuldror och gned sina ögon mot dem. Sedan försvann han ur Zahaks syn. Strax växte två svarta ormar fram ur Zahaks skuldror, på de ställen där djävulen rört med sina läppar.

Skräckslagen tog Zahak fram svärdet och högg av de bägge ormarna. Men de växte omedelbart ut igen.

Zahak kallade till sig alla läkare i landet för att råda bot på sitt sällsamma lidande. Läkarna kom med förslag om olika behand-

lingsmetoder men ingen av kurererna lyckades.

Då uppenbarade sig djävulen återigen vid Zahaks hov, denna gång förklädd till läkare. För kungen förklarade han: "Att hugga bort ormarna gör ingen verkan. Du måste mata dem med unga människors hjärnor. Denna föda kommer med tiden att göra slut på ormarna."

Djävulens avsikt var att urholka landet på unga krafter. För de ungas tappra hjärtan är mer benägna att strida mot ondskan.

Jamshids sista dagar

I riket Iran hade Jamshid suttit på tronen i 350 år. En dag av alla dessa dagar kallade Jamshid till sig alla stamhövdingar, adelsmän och lärda män och höll tal för dem.

Uppblåst av stoltheten som stigit honom åt huvudet sade han: "Det är tack vare mig, en kung vars berömmelse överträffar alla tidigare kungar, och tack vare mina förtjänster som konsten och vetenskapen finns till. Världen rättar sig efter mig. Allt som ni har av mat och kläder har ni fått av mig. Det lugn som råder i riket, det har ni tack vare mig. Det vore inte mer än rätt att kalla mig för världens skapare."

Högmodet hade gjort Jamshid otacksam. Han hade vänt Gud, Ahura Mazda, ryggen och Gud såg nu till att orons svarta moln drog över Jamshids rike. Krigarna och folket vände sig emot honom och i varje hörn av riket reste sig en ledare till uppror. Efter ett tag sökte sig rikets alla fältherrar till arabernas land för de hade hört att där regerade en mäktig och modig kung. De gick i förbund med Zahak och utnämnde honom till det iranska rikets kung.

I sin förtvivlan trodde de att under Zahaks styre skulle friden

åter råda i Iran. Vad de inte visste var att man mister sitt liv likväl om man flyr från skorpionen som om man söker skydd hos draken.

Med en jättelik här sammansatt av både araber och iranier anföll Zahak Iran, besegrade Jamshid och tog över hans krona.

Jamshid flydde sin väg och levde i hundra år undångömd i misär och obestånd. Det stränga ödet lagade dock så att Zahak till slut fångade honom. Zahak bragte honom om livet och Jamshids liv kom sålunda till sitt slut efter 700 år.

Zahak tusen år vid makten

Zahaks tid vid makten räknades till tusen år. Under hans tid utplånades allt vad de visa och kunniga hade åstadkommit och riket styrdes av enfaldiga och obildade människor. Konsten förtrampades och svartkonsten hyllades. Sanning och rättfärdighet fick lämna plats åt ondska och lumpenhet.

Zahak förde Shahrnaz och Arnavaz, Jamshids döttrar, till sitt palats och med hjälp av trollkarlar fick han dem att leva ett liv i synd. Kung Zahaks kammarherre tvingade varje kväll två unga män till palatset där han lät döda dem och tillaga kungens kvällsmat av deras hjärnor. Ingen vågade yppa ett ord till trots. Alla var rädda för att mista sina liv. Förutom Ahura Mazda hade de ingen att vända sig till.

Ferejdon

Zahak hade fyrtio år kvar vid makten. En natt drömde han om att

tre hjältar tog sig in i palatset. Den yngste bar en enorm spikklubba med ett oxhuvud. Han kastade sig över Zahak, tog honom till fånga och släpade honom med sig till Damavandtoppen där han fjättrade honom.

Uppskakad av den hemska drömmen vaknade Zahak med ett skri som väckte Arnavaz och Shahrnaz. De frågade honom: "Vår Kung, vad var det för en skräckinjagande dröm som fick din kropp att skaka och darra i ditt eget palats?"

"Det var en ryslig dröm", svarade Zahak. "Om jag berättar den för er kommer ni också att känna er bedrövade."

"Låt oss höra", insisterade Arnavaz. "Vi kanske kan tänka ut en lösning. Det finns inget som inte går att råda bot på."

Zahak kände sig bättre till mods av systrarnas trösterika ord och berättade om de tre hjältarna som uppsökt honom i drömmen.

Efter att ha hört Zahaks kval tog Arnavaz åter till orda och sade: "Min härskare, du är kung över sju riken, ditt sigill fastställer lagen i hela universum. Kalla hit alla visa män, trollkarlar och präster och rådgör med dem."

Då solen likt en lykta lyste upp den korpsvarta natten hörsammade Zahak Arnavaz förslag. Några dagar senare samlades alla som kunde tänkas kasta klarhetens ljus över mardrömmen. Zahak berättade om sina drömsyner för dem.

När Zahak talat färdigt sänkte sig tystnaden i hovsalen och färgen försvann från de närvarandes läppar och ansikten. Prästerna höll rådslag med varandra och sade: "Om vi tyder drömmen och berättar det som komma skall låter Zahak döda oss allihop. Och om vi väljer tystnaden riskerar vi ändå våra liv".

Tre dagar gick och ingen tordes uttala sig om saken. På den fjärde dagen blev Zahak otålig och hotade prästerna: "Antingen talar ni om vad ni har erfarit eller så låter jag hänga er varenda en."